

meget stærkt og bestemt fremhæve det, at for det Første er det ikke saa, at Landmoderne med et særdeles stort Fleertal have erklæret sig mod en saadan Lov, thi der er ikke givet dem Leilighed til at afstemme allevegne. I Sjællandsstift er der hørt 18 Provster; der er i de andre Stifter givet Geistligheden Leilighed til at stemme, men ikke allevegne fuldstændigt. Deraf er nu Resultatet, at der af de paa Landmoderne mødte Præster var 59, som erklærede sig for Sagen, og 252, som erklærede sig imod den; men af disse sidste 252 var der 97, som sagde: Vi erklære os for en særlig Lov for Ryslinge. Jeg har altsaa en ganske god Attest endda fra den danske Præstestand, for at jeg ikke staaer ganske alene med den Overbeviisning, som jeg nu skal stræbe at hævde, naar Thinget vil have lidt Taalmodighed, med den Overbeviisning, siger jeg, at det endnu skal paavise, i hvilket Træl det er, at denne Lov kommer i Strid med den danske Folkkirkes Princip. Dette skal endnu paavises; det hjælper ikke, at man blot siger det, det maa paavises paa en bestemt Maade. I det Mindste maa dette Træl skjule sig meget stærkt, naar saa mange af Præsterne kunne erklære sig for, at denne Lov ikke strider mod Folketirkens Princip, hvad enten de nu ville have en saadan Lov gjort gjældende paa det ene Sted eller paa 10 Steder. Den meget ærede 4de Landsthingsmand for 1ste Kreds (Behmann) har visseelig taget et meget rigtigt Standpunkt, naar han siger, at det ikke er ønskeligt, at kirkelige Spørgsmaal saaledes atter og atter skulle behandles, navnlig smaaligt og gennem enkelte Love, i denne Kreds, men jeg har selv allerede anført et Forsvar for, at jeg er fremkommen med en saadan enkelt Lov, det nemlig, at saaledes har det hidtil været fundet nødvendigt at gaae frem, selv af dem, som allerstærkest have stræbt efter at indføre en anden Maade; det vil derfor ikke fortænkes mig, at jeg ikke magter at indføre en anden Maade. Jeg har derhos ogsaa gjort opmærksom paa, at der turde være adskillige af de Love, som før ere blevne forelagte, med hvilke det ikke nær i den Grad havde Hast som med den nærværende, og om hvilke der ikke saaledes som her er givet den hele Geistlighed, altsaa den saakaldte kirkelige Stemme, og dernæst

og saa det hele danske Folk Leilighed til at høre sig. Naar det samme ærede Medlem berørte, at det var et urigtigt Svar, naar man sagde: Vi have en Kirkeforsatning, den bæres af Regeringen og Rigsdagen, saa er jeg enig med ham deri, og dette er heller ikke i sjerneste Maade en Indvending mod mig eller min Betragtning. Jeg har allerede i 1848 sagt, og det siger jeg endnu: Vi have en Forsatning og vi holde os til den endnu; den hviler paa de ikke endnu affastede Lovbestemmelser angaaende kirkelige Forhold. Denne Forsatning har den Vanskelighed, at hver Gang, der skal gjøres en Forandring i den, veed man ikke ret, hvem man skal henvende sig til, men det er dog en Tilstand, som vi, naar vi blot med Kjærlighed knytte os til den, i mange Maader kunne hjælpes igjennem med indtil Videre. Det meget ærede Medlem var forøvrigt enig med mig i, at man maatte hjælpe sig med den indtil videre, og meente derimod, saavidt jeg forstod ham, at den uafviselige Nødvendighed maastee snarere laa hos mig, idet jeg kom herind betlende og sagde: Jeg kan ikke have Portefeullen uden at faae en Kirkecommission, og jeg kan ikke faae en Kirkecommission, dersom jeg ikke faaer denne Lov. Hjælp mig, for Guds Skyld. Men det er dog egentlig ikke saaledes; Stillingen er en anden, idet jeg nemlig som Biskop paa Embedsvegne og efter en Opfordring, der var foranlediget af dette Thing, har erklæret, at jeg syntes, at en Lov som denne var et rigtigt Middel. Derefter er jeg bleven opfordret til at træde ind som Minister, og just fordi jeg paa denne Lov er kommen ind, just derfor ønsker og begjæver jeg, at jeg maatte være et Middel til ved at tilveiebringe en Samling af Mænd, der skulle overveie de kirkelige Anliggender, at føre det frem, hvorefter jeg ligesaa vel som den ærede Taler stræber, nemlig at vi ikke bestandigt i Rigsdagen skulle behandle de kirkelige Spørgsmaal. — Den samme meget ærede Rigsdagsmand gif dernæst ind paa adskillige Enkeltheder i Loven, og jeg nægter ikke, at saaledes som han tog Sagen, kunde det jo see meget blændende ud; dette „hvorthen“, som kom gjentagne Gange — jeg forstaaer meget godt at beundre et glimrende Foredrag, —